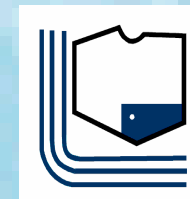

***Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
w Krakowie***

MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA ENERGETYKI WODNEJ W MAŁOPOLSCE

*Dr inż. Jerzy Grela
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie*

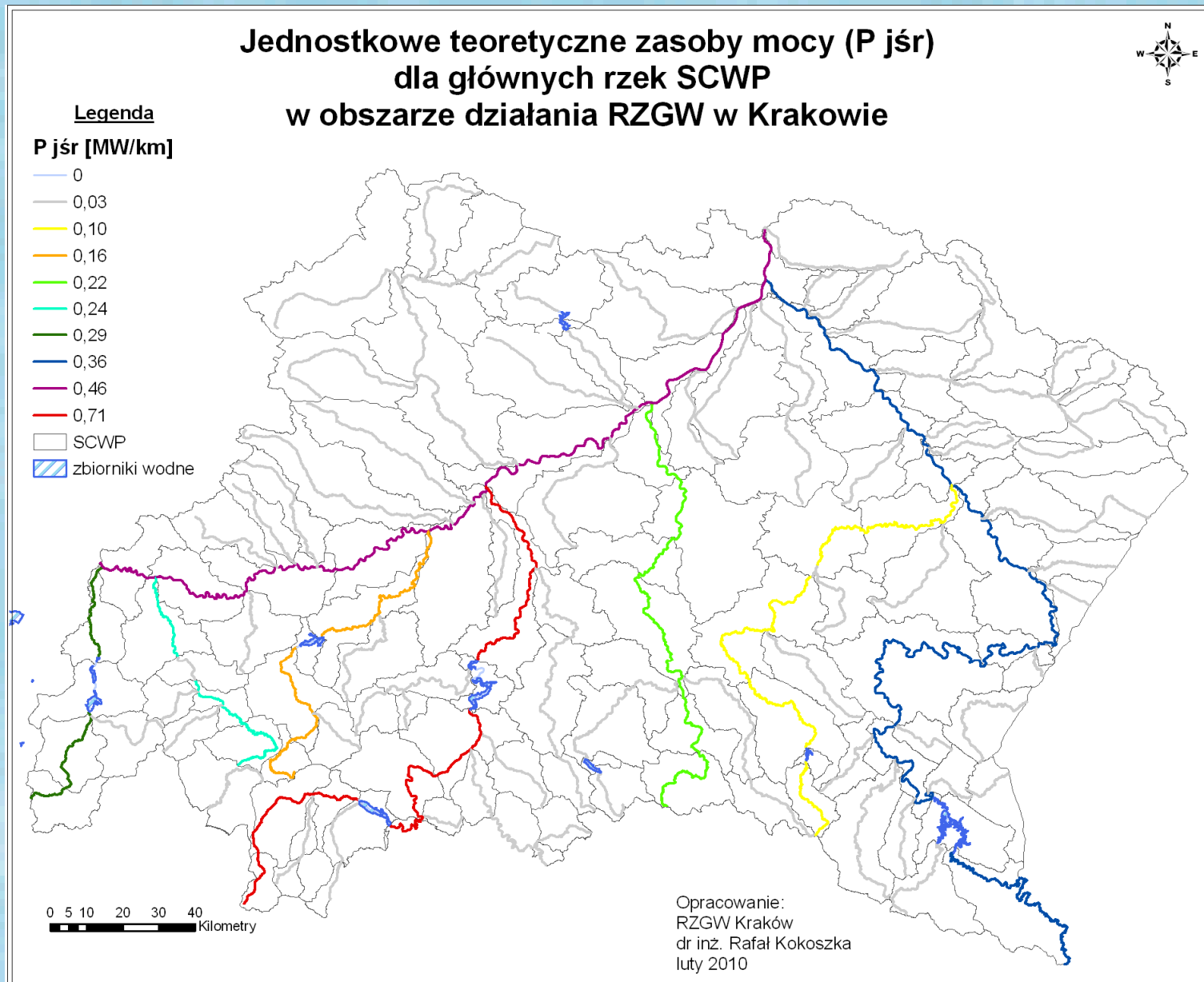
Karniowice 17 marzec 2010

Określenie potencjału hydroenergetycznego dla obszaru RZGW Kraków

Mapa została wykonana w oparciu o dane zestawione w tabeli pt. „**Teoretyczne zasoby energii wodnej rzek Polski (wg Hoffmana za Łaskim, 1971)**” opublikowanej w książce pt. „Gospodarka wodna” (Z. Mikulski, Wydawnictwo Naukowe PWN Warszawa 1998).

Na mapie zaprezentowano wartości **jednostkowych teoretycznych zasobów mocy w MW/km cieku** zamieszczone w ww. publikacji dla następujących rzek: Górna Wisła, Soła, Skawa, Raba, Dunajec, Wisłoka, San, Wisłok. Dla pozostałych rzek przyjęto wartość określoną w ww. publikacji jako „małe rzeki nie objęte katastrem” wynoszącą 0,03 MW/km

Określenie potencjału hydroenergetycznego dla obszaru RZGW Kraków

Opracowanie bazy danych przedsięwzięć hydroenergetycznych zamierzonych i istniejących w obszarze RZGW Kraków

Polecenie nr 14/2009 Dyrektora RZGW z dnia 22 lipca 2009 r.

- 1) przeprowadzenie **weryfikacji** istniejących zasobów bazodanowych elektrowni wodnych
- 2) wykonanie **identyfikacji w terenie** elektrowni wodnych w oparciu o aparaturę **GPS**

Opracowanie bazy danych przedsięwzięć hydroenergetycznych zamierzonych i istniejących w obszarze RZGW Kraków

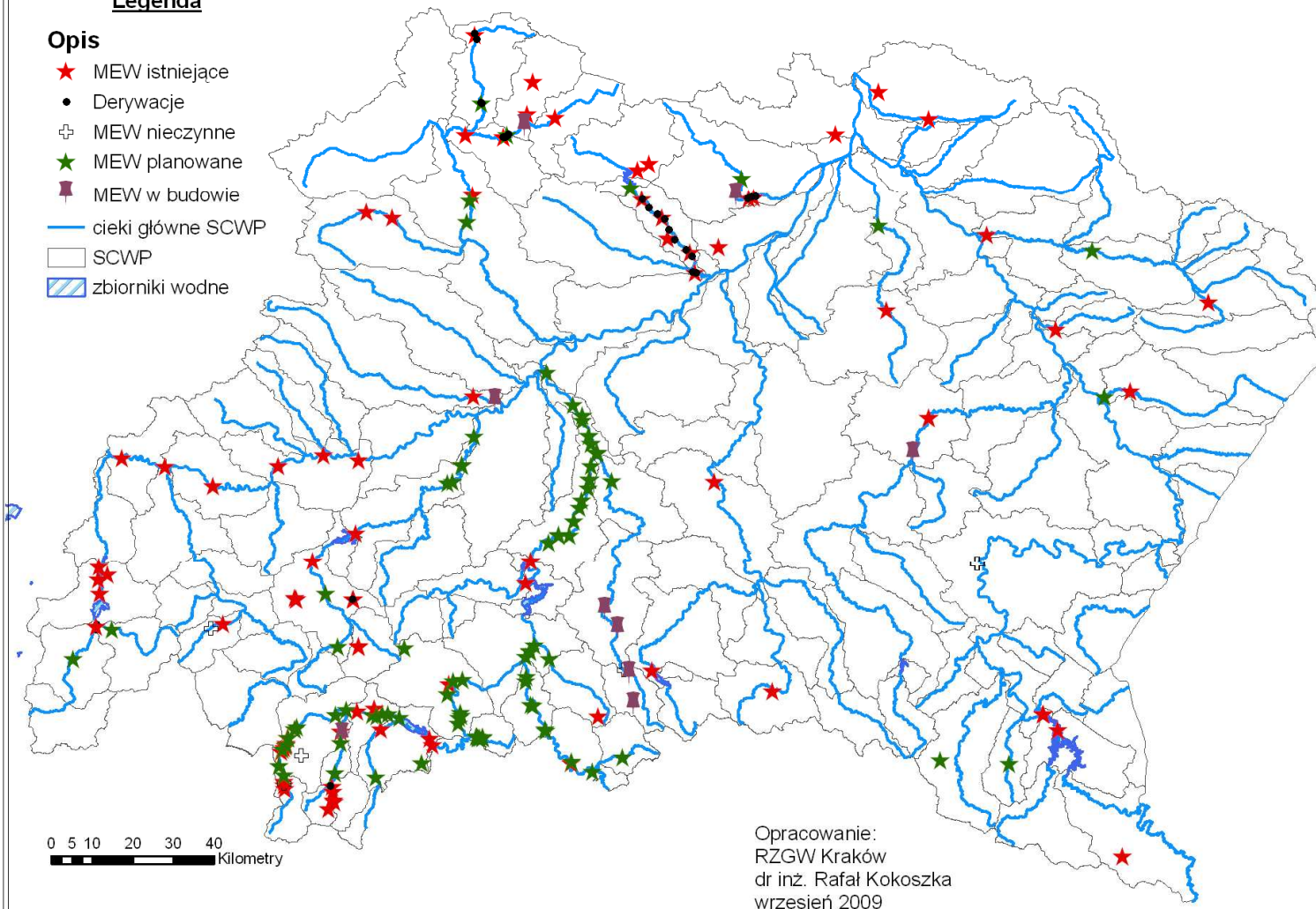
Baza danych przedsięwzięć hydroenergetycznych w obszarze działania RZGW w Krakowie

Legenda

Opis

- ★ MEW istniejące
- Derywacje
- ⊕ MEW nieczynne
- ★ MEW planowane
- MEW w budowie
- ciekі główne SCWP
- SCWP
- ▨ zbiorniki wodne

Opracowanie:
RZGW Kraków
dr inż. Rafał Kokoszka
wrzesień 2009

Opracowanie bazy danych przedsięwzięć hydroenergetycznych zamierzonych i istniejących w obszarze RZGW Kraków

Lp.	Opis	Liczba ogółem / woj. Małopolskie
1	MEW istniejące	86 / 45
2	MEW planowane	100 / 87
3	MEW w budowie	9 / 6
4	MEW nieczynne	7 / 4
5	Derywacje (wloty, wyloty)	26 / 2

Wstępne warunki podejmowania inwestycji

W zakresie lokalizacji

- wyklucza się budowę MEW w parkach narodowych i rezerwach przyrody,
- mogą występować istotne ograniczenia na terenach objętych innymi formami ochrony środowiska jak: parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne i zespoły przyrodniczo – krajobrazowe,
- należy brać pod uwagę uwarunkowania wynikające z istniejącego i planowanego zagospodarowania koryta cieku i terenów przyległych tj. istniejące budowle piętrzące i regulacyjne, przekroczenia komunikacyjne (mosty, kładki, brody), przekroczenia cieku elementami sieci uzbrojenia terenu (wodociągi, ciągi kanalizacyjne, gazociągi, kable energetyczne itp.), wyloty kanalizacji i odwodnień, tereny osuwiskowe, możliwość wystąpienia niepożądanego podwyższenia poziomu wód gruntowych na terenach zabudowanych lub wykorzystywanych rolniczo (zawodnienie), możliwość zwiększenia zagrożenia przeciwpowodziowego dla przyległych terenów.
- wyklucza się wykorzystywanie zapór przeciwrumowiskowych dla potrzeb małej energetyki.

Wstępne warunki podejmowania inwestycji

W zakresie gospodarowania wodą

Przepływ dyspozycyjny dla potrzeb elektrowni wodnej określony na podstawie szczegółowych obliczeń hydrologicznych (wykonanych przez osobę z uprawnieniami hydrologicznymi) powinien uwzględniać ograniczenia wynikające:

- z konieczności zachowania przepływu biologicznego w cieku poniżej budowli piętrzącej ,
- z poboru wody przez urządzenia służące migracji ryb(przepławki),
- z poboru wody przez innych użytkowników w ilości określonej w istniejących lub rozpatrywanych pozwoleniach wodnoprawnych,

Dla elektrowni wodnych nie powiązanych ze zbiornikami retencyjnymi należy zapewnić automatyczne położenie zamknięć na stopniu piętrzącym w warunkach przyboru wód.

Wstępne warunki podejmowania inwestycji

W zakresie rozwiązań technicznych

Niezbędne jest opracowanie *analizy techniczno - ekonomicznej* uzasadniającej celowość budowy elektrowni – organ właściwy do wydania *pozwolenia wodno prawnego* może odmówić jego wydania jeśli projektowany sposób korzystania z wody dla *celów energetyki wodnej* nie zapewnia wykorzystania potencjału hydroenergetycznego w sposób technicznie i ekonomicznie uzasadniony (marnotrawstwo energii wody),

Układ sytuacyjny i wysokościowy budowli piętrzącej, elektrowni, przepławki dla ryb, rozdzielni głównej, drogi dojazdowej i innych obiektów związanych powinien zapewniać:

- prawidłowe funkcjonowanie budowli piętrzącej w warunkach normalnej eksploatacji i w czasie powodzi,
- prawidłowe działanie elektrowni (odpowiednie wykorzystanie przepływów, zabezpieczenie przed dopływem rumowiska, ograniczenie dostępu dla ryb),
- prawidłowe działanie urządzeń służących migracji dla ryb,
- zachowanie dostępu do urządzeń sterujących elektrowni w warunkach powodziowych,

Rozwiązania techniczne powinny zapewniać:

- bezpieczeństwo obiektu,
- zachowanie stabilności dna i brzegów poniżej i powyżej budowli piętrzącej w granicach jej oddziaływania,
- uzyskanie odpowiedniej przepustowości budowli piętrzącej (w warunkach powodziowych),
- pierwszeństwo poboru wody dla przepławki dla ryb, oraz zachowania przepływu biologicznego (dla rozwiązań derywacyjnych),
- przyjęcie normalnego poziomu piętrzenia w zakresie nie powodującym niekorzystnego wpływu na koryto cieku i tereny przyległe oraz przekroczenia i wyloty.

Wstępne warunki podejmowania inwestycji

W zakresie ochrony środowiska naturalnego

Należy uwzględniać ograniczenia i zakazy wynikające z lokalizacji inwestycji hydroenergetycznych na terenach objętych określonymi formami ochrony przyrody,

Przyjęte rozwiązania nie mogą wpływać na pogorszenie stanu wód i biologicznych stosunków w środowisku wodnym a w szczególności warunków bytowania ryb i innych organizmów wodnych ani uniemożliwiać ich migracji,

Należy liczyć się z koniecznością opracowania charakterystyki środowiska przyrodniczego i potrzebą opracowania raportu oddziaływania na środowisko,

Należy liczyć się z koniecznością budowy przepławki.

W zakresie formalno-prawnym

Inwestor powinien uzyskać:

- decyzję o warunkach zabudowy terenu lub wypis i wyrys z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach,
- pozwolenie wodno-prawne,
- pozwolenie na budowę,
- opinie i uzgodnienia w zakresie wynikającym z przepisów lub określonym przez instytucje uzgadniające.

Opiniowanie inwestycji przez RZGW

Przewiduje się następujące etapy opiniowania przedsięwzięć w zakresie małej energetyki wodnej:

- opinia wstępna,
- opinia podstawowa,
- udział w postępowaniach administracyjnych.

Opiniowanie inwestycji przez RZGW

Etap opinii wstępnej

Etap ten ma za zadanie wyeliminowanie nieodpowiednich lokalizacji i rozwiązań bez potrzeby ponoszenia nadmiernych kosztów przez potencjalnego Inwestora oraz określenie wymagań Administratora cieku niezbędnych do spełnienia. W stanowiącej podstawę opiniowania na tym etapie „Koncepcji budowy małej elektrowni wodnej wraz analizą opłacalności” lub innych tego typu opracowaniach studialnych powinny znaleźć się informacje dotyczące:

- lokalizacji (w razie potrzeby – w wariantach) wraz z analizą i uzasadnieniem,
- przepływów charakterystycznych i powodziowych o określonym prawdopodobieństwie występowania oraz krzywych sum czasów trwania przepływów dla wybranej lokalizacji,
- parametrów proggu piętrzącego,
- wysokości piętrzenia wody,
- wpływu spiętrzenia na obiekty w korycie i tereny przyległe
- innych użytkowników korzystających z wody rozpatrywanego cieku w zasięgu oddziaływania projektowanej inwestycji i zakresu ich udziału w rozbiórce wody,
- rodzaju elektrowni,
- podstawowych elementów składowych inwestycji, ich gabarytów i parametrów technicznych (spad, przełyk instalowany, moc i wielkość produkcji elektrowni),
- stopnia wykorzystania przepływu dyspozycyjnego,
- działań zapewniających odpowiednie warunki migracji ryb
- wpływu na środowisko naturalne i krajobraz.

Opiniowanie inwestycji przez RZGW

Etap opinii podstawowej

Etap ten ma za zadanie sprawdzenie wprowadzenia do projektowanych szczegółowych rozwiązań – warunków, zaleceń i zmian zawartych w opinii wstępnej.

Zakres wymaganych informacji - zgodny z przepisami określającymi zawartość:

- operatu wodno-prawnego,
- projektu budowlanego,

Udostępnianie istniejących piętrzeń dla potrzeb energetyki

Szczególnym rodzajem lokalizowania przedsięwzięć hydroenergetycznych jest wykorzystywanie piętrzeń istniejących. Piętrzenia te służą realizacji różnych celów gospodarki wodnej i w związku z tym należeć mogą do administratora cieku lub użytkownika.

W stosunku do piętrzeń będących w administracji regionalnych zarządów gospodarki wodnej (około 70 obiektów w skali kraju, w województwie małopolskim brak takich potencjalnych piętrzeń), pod koniec roku 2009 zostały opracowane zasady, na jakich inwestorzy mogą ubiegać się o możliwość wybudowania na takim obiekcie elektrowni wodnej.

Zasady te decyzją Prezesa KZGW zostały zalecone do stosowania dyrektorom RZGW począwszy od roku 2010.

Udostępnianie istniejących piętrzeń dla potrzeb energetyki

Regulamin udostępniania piętrzeń bazuje na następujących założeniach:

- Dyrektor RZGW przedstawia Prezesowi KZGW odpowiednio udokumentowane propozycje udostępnienia w danym roku w formie przetargu piętrzeń na obiektach będących w trwałym zarządzie RZGW.
- Prezes w ciągu 30 dni rozpatruje wniosek udzielając Dyrektorowi RZGW zgody na udzielenie wyłonionemu w przetargu inwestorowi promesy na zawarcie umowy
- Dyrektor RZGW zwraca się do właściwego starosty o wyrażenie zgody na oddanie urządzenia wodnego lub nieruchomości w najem lub dzierżawę.
- Dyrektor RZGW przeprowadza przetarg na energetyczne wykorzystanie nieruchomości, urządzenia wodnego lub jego części z zachowaniem zasad uczciwej konkurencji.
- Podstawowym kryterium wyboru oferty najkorzystniejszej jest wysokość czynszu wyrażonego w formie miesięcznej produkcji energii elektrycznej w kWh zadeklarowanej na rzecz RZGW. Dyrektor określa minimalną kwotę takiego czynszu.
- Dyrektor może określić kryteria dodatkowe wyboru ofert uwzględniając charakter urządzenia, potrzeby w zakresie jego utrzymania, możliwe do zastosowania rozwiązania techniczne.
- Przetarg ma formę przetargu pisemnego nieograniczonego.
- Niezwłocznie po zatwierdzeniu protokołu z przetargu zawiadamia się oferentów o jego wynikach.
- Podmiotowi wyłonionemu w drodze przetargu udzielana jest ważna na okres 2 lat promesa na zawarcie umowy najmu lub dzierżawy.
- Po uzyskaniu przez inwestora stosownych decyzji Dyrektor wszczyna procedurę oddania w najem lub dzierżawę nieruchomości lub urządzenia wodnego.
- Podmiot wyłoniony w drodze przetargu nie może dokonać cesji praw nabytych z tytułu umowy.
- Umowę zawiera się na czas nie dłuższy niż okres obowiązywania pozwolenia wodno – prawnego.

Dziękuję za uwagę !!!

